

Beszámoló az Élelmiszervizsgálati Közlemények XLII. kötetéről

Az Élelmiszervizsgálati Közlemények című negyedéves szakfolyóirat 1996. évi négy száma, vagyis a XLII. kötet a korábban megszokott formátumban összesen 330 oldalon jelent meg. Lapunknak – az előző évi áremelés ellenére – továbbra is sikerült megtartania, sőt némileg még gyarapítania is nem csekély olvasótáborát. Az egyes hiánypótló, a hazai szakemberek különös érdeklődésére számot tartó szakcikkek iránt több ízben tapasztaltunk nagyfokú eseti érdeklődést. Az ilyen megnyilvánulások nagy örömeinkre szolgálnak, mivel annak visszajelzéseként és elismeréseként foghatók fel, hogy folyóiratunk szakmai tartalma – többször deklarált elkötelezettségünkhöz híven – találkozik a szakemberek érdeklődési körével.

Összességében véve az 1996. évfolyam köteteiben kb. ugyanannyi számú szakcikket, tanulmányt és egyéb publikációt jelentettünk meg, mint egy évvel korábban. Igyekeztünk azonban minél átfogóbb, naprakészebb, tartalmasabb és főleg a gyakorlati élethez közelebb álló anyagokat is leközölni az adott témát legjobban ismerő szakemberek tollából. Sort kerítettünk néhány külföldi szaktekintély (Erich Coduro, Fritz Käferstein és mások) lefordított összefoglaló tanulmányának közlésére is. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően folytattuk a jelentős külföldi szakfolyóiratok figyelését és a legértékesebb információk kivonatos közzétételét.

Múlt évi tevékenységünk rövid áttekintésénél ismételten köszönetet kell mondanunk szaklapunk szponzorainak, annak a mintegy 20 kiváló minőségbiztosítási rendszert működtető és a minőség ügye iránt elkötelezett magyar élelmiszeripari vállalatnak és intézménynek, amely anyagi hozzájárulásával lehetővé tette az Élelmiszervizsgálati Közlemények kiadását. Nem rajtuk múlt, hogy a lap megjelentetésében sajnálatos időbeli csúszások léptek fel, amiért ezúton is minden előfizetőnk elnézését és megértését kérjük. Ehhez az is hozzájárult, hogy minden előzetes várakozás ellenére a Földművelésügyi Minisztérium 1996-ban még nem lépett a támogatók körébe.

Az 1996. évben összesen 20 nagyobb terjedelmű eredeti közlemény, illetve rövidebb lélegzetű beszámoló jelent meg, ami megfelel az elmúlt évek átlagának. Akárcsak a korábbi években, a hazai szakcikkek túlnyomó többsége most is a kutatóintézetektől, elsősorban a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet munkatársaitól származik. A KÉKI keretén belül működő Élelmiszer Minőségügyi Információs Centrum

(ÉLMINFO) értékes tevékenységet fejtett ki az Európai Unió-s csatlakozásunk előkészítését szolgáló információs anyagok közzétételével.

Örvendetes az a tény is, hogy az egyetemek és főiskolák, valamint az élelmiszer-ellenőrző intézmények elmúlt évi publikációs aktivitása némiképp javult. Nagy eredmény viszont, hogy folyóiratunk a Földművelésügyi Minisztérium Miniszteri Értekezletén is tárgyalt témakört, a hazai élelmiszeripari minőségpolitika időszerű kérdéseit szinte teljes terjedelmében késedelem nélkül megjelentethette. Két további publikációt tettünk közzé kapcsolódó témában az FM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztály munkatársai összeállításában a friss fogyasztásra szánt zöldség- és gyümölcsfélék minőségének alakulásáról, illetve a hatósági minőségellenőrzés eredményeiről. Az élelmiszer-előállítók viszont az elmúlt évben sem közöltek cikket folyóiratunk hasábjain.

Ha a megjelent publikációk fentiekben röviden már körvonalazott összetételét számszerűen is jellemezni akarjuk, akkor – a szerzők munkahely szerinti megoszlását véve alapul – a következő eredményt kapjuk:

Főhatóság (FM)	13%
Élelmiszer-ellenőrző intézmények, hatóságok	24%
Kutatóintézetek	29%
Egyetemek, főiskolák	10%
Élelmiszer-előállítók	0%
Külföldiek	24%

Az 1996. évi publikációk tartalmi szempontból a következők szerint csoportosíthatók:

- ◆ Folytatva a jól bevált gyakorlatot, kiemelten foglalkoztunk az élelmiszerek minőségügyi kérdéseivel. Így az FM által irányított hatósági intézmények minőségellenőrzési tevékenységének objektív, számszerű adatai alapján kivonatossan leközlöttük az élelmiszerek 1995. évi minőség alakulásáról szóló jelentést (1). Közzétettük a WHO Élelmiszerbiztonsági Főosztály munkatársai által Lausanneban, az EOQ (Európai Minőségügyi Szervezet) 39. Kongresszusán az élelmiszerek minősége és biztonsága témakörében megtartott előadás magyarra fordított és lektorált teljes szövegét (2). Az 1996/4 sz. füzetben publikáltuk a magyar élelmiszeripari minőségpolitika időszerű kérdéseiről szóló tanulmányt (3).

- ◆ Publikáltuk a megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomások (ÁÉEÁ) laboratóriumi akkreditálási tapasztalatairól (4), a takarmányok aminosav-összetételének újszerű meghatározási módjairól (5), valamint a méz minőségének és minősítésének kérdéseiről (6) szóló cikkeit is.
- ◆ Élelmiszerszabályozás témakörben megjelentettük "A magyar élelmiszerjoggal kapcsolatos összes érvényes előírások (törvény, rendelet) jegyzékét" (7) élelmiszeripari szakágazatok, minőség és fogyasztói érdekvédelem, szabványosítás, valamint közegészségügy témakörök szerint csoportosítva. Ide tartozik a Magyar Élelmiszerkönyv 1996. január 1-től kötelezően alkalmazandó előírásainak tételes jegyzéke is (8).
- ◆ Figyelembe véve az időszerűséget, egy igen részletes és főleg a gyakorlati alkalmazásokra koncentráló tanulmány foglalkozik az 1995. évi XC. Törvény (vagyis az új Magyar Élelmiszertörvény) ismertetésével (9). Ugyanehhez a témához kapcsolódva a Fővárosi ÁÉEÁ egyik vezetője összefoglaló cikkben számol be az Élelmiszertörvény végrehajtásának élelmiszerhigiéniai tapasztalatairól (10).
- ◆ Több szakkikk is taglalja az élelmiszerek különféle vizsgálati módszereit. Így folytattuk az élelmiszerek érzékszervi vizsgálata és minősítése kapcsán még 1995-ben megkezdett sorozatunkat (11), ezúttal az élelmiszerek preferenciája és tápértéke közötti kapcsolatot téve vizsgálatunk tárgyává. Egy közlemény részletesen ismertette a mikotoxin-analitika jelenlegi helyzetét és fejlődési irányait (12). Az Országos Mérésügyi Hivatal munkatársai a búza minősítésében végzett jártassági vizsgálat tapasztalatairól írtak (13). Az AOAC International (Hivatalos Analitikai Kémikusok Szövetsége) dokumentumának 2. tervezetére támaszkodva adtunk tájékoztatást a szabadalmazott laboratóriumi módszerek validálásának alapelveiről (14).
- ◆ Folytatódott a FLAIR-FLOW EUROPE kutatási programról még 1994-ben megkezdett ismertető anyag leközlése (15).
- ◆ A közétkeztetésben is egyre nagyobb szerephez jut a minőségbiztosítás, amint azt egy dán felmérés adatai és a levont következtetések bizonyítanak (16).
- ◆ Az 1995. október 17-én Budapesten elhangzott német nyelvű előadás alapján részletes cikket közöltünk a Német Élelmiszerkönyv

jelentőségéről és kapcsolódásáról az EU élelmiszerszabályozásához (17).

- ◆ Külföldi szerző tollából rövid tájékoztatót közöltünk a Nemzetközi Szervezetek Tanácsának (IAM) Budapesten megtartott XI. üléséről (18). Ugyancsak külföldi szerző publikált rövid ismertetőt (19) az 1996-ban Hollandiában megrendezett III. EuroResidue Konferenciáról (tárgya: állatgyógyászati maradványok élelmiszerekben).
- ◆ Rövid ismertető foglalkozott a WPFC (Élelmiszervegyészek Munkabizottsága) által az élelmiszervegyészek oktatásának tantervéhez megfogalmazott irányelvekkel (20).

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a szakmai publikációkat az 1996. évi füzetekben is különböző hasznos információs anyagok egészítették ki, melyek közül a legnagyobb terjedelemben az Élelmiszer Minőségügyi Információs Centrum híryanagjai jelentek meg. Továbbra is igyekeztünk közzétenni elsősorban a külföldi élelmiszer-minőségsszabályozás eseményeiről készült válogatásunkat "A világ élelmiszerszabályozásának hírei" (World Food Regulation Review) című havi közlöny alapján. Ezt egészítették ki külföldi élelmiszeralitikai szakfolyóiratokból átvett publikációk rövid magyar nyelvű tömörítvényei.

Az eddigi jól bevált gyakorlatot folytatva, szaklapunk minden számában a helyszín, az időpont és a rendező szerv feltüntetésével részletes Rendezvénynaptárt is közöltünk olyan eseményekről, amelyek az élelmiszerekkel foglalkozó szakemberek érdeklődésére számot tarthatnak. Közzétettük az Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottság (EOQ MNB) által forgalmazott újabb dokumentumok jegyzékét is.

Az Élelmiszervizsgálati Közlemények egyes számaiban néhány egész oldalas szakmai hirdetést is megjelentettünk a következő információs szolgáltatásokról:

- Food Ingredients Data Services, az élelmiszeripari alap- és adalékanyagok számítógépes adatbázisa;
- FSTA CD ROM, amely a világ legismertebb és legelterjedtebben használt információs forrása az élelmiszertudomány és -technológia területén.
- Emellett visszatérően helyet biztosítottunk az analitikai műszerek széles választékát kínáló UNICAM, illetve a HERAEUS Industrietechnik GmbH laboratóriumi műszergyártó cég újdonságainak bemutatására.

Lehetőséget adtunk a szaklapban a KÉKI Élelmiszer Minőségügyi Információs Centrum és a Kémiai Analitikai Osztály új szolgáltatásainak meghirdetésére az alábbiak szerint:

- érzékszervi bírálók alkalmasságvizsgálata és -tanúsítása;
- számítástechnikai háttérrel alátámasztott korszerű érzékszervi vizsgálatok az egyes termékek fogyasztói kedveltségének felmérésére.

Végezetül megragadjuk az alkalmat, hogy ezúton is felhívjuk a hazai szakemberek szíves figyelmét az Élelmiszervizsgálati Közlemények által biztosított publikálási és szakmai hirdetési lehetőségre. Az elmúlt évi összefoglalóban már jeleztük, hogy a folyóiratban megjelent értékes eredeti közleményeket több nagy külföldi referáló intézmény is figyelemmel kíséri, feldolgozza és tömörített formában közzéteszi. Ez a tény és a közel 800 előfizetői számot elérő hazai olvasótábor, valamint a külföldi (elsősorban a szomszédos országokban élő magyar) olvasók örömmel fogadják a publikációkat az „Élelmiszervizsgálati Közlemények” című szakfolyóiratunkban.

Molnár Pál

Irodalom

1. Ducsay T. és Németh L.: ÉVIK **42** (1996) 1, 7-36
2. Fritz K. Käferstein és mtsai: ÉVIK **42** (1996) 3, 167-177
3. Rácz E. és mtsai: ÉVIK **42** (1996) **4**, 251-288
4. Szigeti T.: ÉVIK **42** (1996) **4**, 308-311
5. Muránszky G.: ÉVIK **42** (1996) 2, 120-126
6. Kerekes L. és Sitkei A.: ÉVIK **42** (1996) 3, 204-211
7. Komáromy A.-né.: ÉVIK **42** (1996) 1, 47-56
8. Komáromy A.-né.: ÉVIK **42** (1996) 2, 140-144
9. Molnár P. és Várkonyi G.: ÉVIK **42** (1996) 2, 95-119
10. Kovács J.: ÉVIK **42** (1996) **4**, 178-188
11. Molnár P.: ÉVIK **42** (1996) 3, 189-203
12. Lásztity R.: ÉVIK **42** (1996) 2, 83-94
13. Budai J. és Fükő J.: ÉVIK **42** (1996) 3, 178-188
14. Molnár P.: ÉVIK **42** (1996) 3, 214-223
15. Molnár P. és Várkonyi, G.: ÉVIK **42** (1996) 1, 44-46
16. Mikkelsen és mtsai: ÉVIK **42** (1996) 2, 127-134
17. Coduro E.: ÉVIK **42** (1996) 1, 37-43
18. Christensen R.: ÉVIK **42** (1996) 3, 212-213
19. Ruiter A.: ÉVIK **42** (1996) 2, 135-136
20. Molnár P.: ÉVIK **42** (1996) 2, 137-139